

7 důvodů, proč už začíná „čínská krize“

ET epochtimes.cz/2023/09/01/7-duvodu-proc-uz-zacina-cinska-krize

James Gorrie

1. září 2023

Jak jsem předpověděl ve své knize „Čínská krize“, struktura čínské ekonomiky se ukazuje jako neudržitelná.

Ve svém posledním článku jsem argumentoval, proč bankrot čínské společnosti Evergrande není koncem hospodářské krize v Číně, ale teprve jejím začátkem.

Vím, že takové předpovědi v minulosti vyslovili různí pozorovatelé Číny, včetně mě. Proč by si tedy měl někdo myslet, že se to dnes děje?

Odpověď na tuto otázku nám pomůže poskytnout několik historických souvislostí.

V roce 2012 jsem byl společností Wiley & Sons požádán, abych napsal knihu o ekonomické struktuře Číny z mého pohledu. Možná si vzpomenete, ale možná ne, že v té době byla Čína ekonomickým

zázrakem světa. Na rozdíl od většiny pozorovatelů jsem viděl několik kritických problémů čínského politickoekonomického modelu a v knize „Čínská krize“ jsem o nich napsal.

Vzhledem k základům, na kterých Čína, přesněji řečeno Komunistická strana Číny (KS Číny), fungovala, jsem identifikoval sedm klíčových oblastí, které činily čínský ekonomický model neudržitelným. Nebyl jsem první, kdo si toho všiml. Gordon Chang o tom psal v roce 2001 ve své knize „The Coming Collapse of China“. Pan Chang tehdy předpověděl kolaps do roku 2011, který samozřejmě nenastal.

Naopak, ekonomický vliv Číny a její technologická zdatnost nadále rostly a rozvíjely se. Proto v té době a po dalších sedm let vznikaly nejrůznější termíny, které popisovaly vzrůstající ekonomický status Číny jako „pekingský zázrak“, „čínský model“, „čínský státní kapitalismus“ a další zářivé výroky, které téměř jednomyslně potvrzovaly pokrok Číny a prognózu její zářné budoucnosti.

Mnozí odborníci, ekonomové a pozorovatelé předpovídali, že čínský státní kapitalismus bude vzorem pro rozvíjející se země na celém světě, protože tak rychle transformoval čínskou ekonomiku. Předpovídalo se také, že Čína brzy zastíní Spojené státy v hrubém domácím produktu a nahradí je na pozici světové jedničky.

Pokud jde o tuto poslední předpověď, je důležité uznat, že se zdá, že se skutečně naplňuje. V tomto ohledu však mějte na paměti, že je to především kvůli selhání americké politiky, nikoliv kvůli tomu, co dělá Čína.

Ale ani zrádcovské činy našich lídrů, které napomohly našim protivníkům v Pekingu, nemohli konkurovat či zabránit prodejné povaze KS Číny nebo zhoubné politice, kterou po mnoho desetiletí způsobovala čínskému lidu. Finanční a technologické investice Spojených států a dalších západních zemí jistě oddálily nevyhnutelné, ale nezastaví jej.

Jeho podstatou je samozřejmě zhoubná povaha korupce. Pro KS Číny je korupce v podobě politického podplácení, plošného rozkrádání soukromého sektoru a zneužívání finančního systému prostředkem k udržení kontroly a získání bohatství. Konečným cílem je získání absolutní moci, nikoli zdravá ekonomika.

Níže je uveden stručný přehled toho, jak oněch sedm faktorů narušuje sociální a ekonomickou udržitelnost v Číně.

1. Nadměrné využívání výrobních faktorů

Pokud je hlavní podmínkou projektu nebo politiky podplácení stranických úředníků, plýtvání a podvody jsou nejen nevyhnutelné, ale také vedou k neefektivitě při pákovém efektu výrobních faktorů. V roce 2013 Čína použila k výrobě stejného produktu 10krát více výrobních faktorů než Spojené státy. Zlepšilo se to? Těžko říct, protože přesné statistiky, které neukazují KS Číny a konkrétně Si Ťin-pchinga v dobrém světle, je těžké najít.

2. Neefektivní alokace ekonomických statků, činnosti

To souvisí s bodem č. 1 a projevuje se mnoha způsoby, například krádeží ziskových podniků stranou a jejich přeměnou v neefektivní, zadlužené „zombie“ státní podniky, které ničí hodnotu a efektivitu. Rovněž dochází k přesunu bohatství ze střední třídy do rukou stranické elity.

3. Potlačování inovací ve střední třídě

Nedostatek informační svobody a trestání jejich porušovatelů potlačuje inovace a kreativitu. Jednotlivcům není dovoleno řešit problémy samostatně. Úspěšné soukromé firmy mohou počítat s tím, že je stát v určitém okamžiku zkonfiskuje. Úspěšní podnikatelé, kteří otevřeně hovoří o zneužívání ze strany KS Číny, jsou likvidováni a převychováváni. To vyvolává naprostý strach ze státu a závislost na něm, což je obojí to, co si KS Číny přeje. Ničení individuální tvořivosti a inovací potlačuje největší zdroj národa – jeho lidi.

4. Nedostatečné prosazování předpisů a norem

Od kritických oblastí, jako je výroba potravin, až po farmaceutické výrobky, dochází k omezování a snižování kvality. V průběhu let to nejen negativně ovlivňuje zdraví a bezpečnost lidí, ale také to podkopává autoritu a legitimitu strany.

5. Falešná ekonomika: „Růst“ založený na zadlužení je rakovinou ekonomiky

V kapitalistické ekonomice je rozvoj povětšinou založen na potřebách trhu, které jsou určovány místními cenami a tržními podmínkami, jež pak přitahují kapitál. Pokřivený „rozvoj“ řízený politickou účelností není rozvojem, ale plýtváním časem, penězi a zdroji.

Krach společnosti Evergrande je ukázkovým příkladem pokřivení ekonomiky ze strany KS Číny. Přílišné spoléhání Číny na nadměrný rozvoj by se dalo přirovnat ke zdravému růstu svalové tkáně z posilování oproti růstu rakovinového nádoru z vystavení toxickým látkám. První buduje sílu a vitalitu, druhý ji ničí. V určitém okamžiku se tak i státní dluh stává neudržitelným.

6. Rozsáhlé znečištění činí Čínu neobyvatelnou a vyvolává sociální nepokoje

Čína je jedním z největších znečišťovatelů na světě. Například rychle ztrácí ornou půdu kvůli toxicitě způsobené těžbou, výrobou a rozšiřováním pouští. Děje se tak proto, že desetiletí státního vlastnictví vedla k lhostejnosti k tomu, co se děje s přírodními zdroji, což je také známé jako „tragédie společných statků“. Ztráta orné půdy v důsledku toxicity nebo desertifikace není snadno zvrátitelná a vede k větší závislosti na vnějších zdrojích potravin.

Znečištění vody je další ekologickou katastrofou způsobenou KS Číny. Když jsem psal knihu „Čínská krize“, asi ve 40 % čínských vodních toků buď nebyly životní podmínky, nebo byly nebezpečné

pro lidskou spotřebu. Dnes je to až 70 %. Navíc 80–90 % podzemních vod je nepitných.

Znečištění ovzduší v Číně je známé jako nejhorší na světě a má na svědomí miliony předčasných úmrtí. Státní úředníci tvrdí, že znečištění ovzduší v Číně klesá. Současně však Čína zřizuje další uhelné doly kvůli výrobě energie, což vede k většímu, nikoliv menšímu znečištění. Neschopnost řešit krizi znečištění odhaluje selhání ekonomického modelu, který zvyšuje občanské nepokoje.

7. Dystopická deprese mezi mladou generací

Když mladí lidé ztrácejí víru ve svůj národ, ztrácejí víru ve svou budoucnost. Jedním z důsledků tohoto pesimismu je rozhodnutí nemít děti. Čína není v tomto jevu sama, ale stejně jako v Jižní Koreji a Japonsku je to velký problém. Bez energie, elánu, kreativity a víry mladých lidí, činí pokles počtu obyvatel a jeho dopad na spotřebu, daně a další ekonomické faktory, ekonomickou budoucnost Číny chmurnou.

Překlad původní zprávy americké redakce: Kateřina Kudláčková.